

*Ministero dell'Ambiente
e della Tutela del Territorio e del Mare*

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
ON
"COOPERATION FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT"**

**BETWEEN
THE MINISTRY FOR THE ENVIRONMENT LAND AND SEA OF THE
REPUBLIC OF ITALY
AND
THE DEPARTMENT OF ENVIRONMENT
OF THE ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN**

The Ministry for the Environment Land and Sea of the Republic of Italy
and
The Department of Environment of the Islamic Republic of Iran

Hereinafter referred to as "Parties",

Starting from the right of all Countries to protect their environment and to strengthen the rational use of natural resources,

Recalling that the Republic of Italy and the Islamic Republic of Iran are Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) and the Kyoto Protocol (KP) to that Convention, as well as other major Multilateral Environmental Agreements,

Taking into account that in Article 50 of the Constitution of the Islamic Republic of Iran, environmental protection is deemed a public duty in order to safeguard the quality of life for both the present and future generations,

In order to prevent and reduce environmental pollution and to promote sustainable development, in accordance with the principles of the World Summit on Sustainable Development 2012,

Realizing the need for establishing close cooperation between Countries sharing common environmental problems,

Have reached this understanding:

Paragraph 1

The Parties will jointly develop programmes, initiatives and projects dealing with prevention and/or reduction of environmental pollution and environmental preservation.

In particular:

- a) identifying common solutions aimed at improving sustainable development in accordance with Multilateral Environmental Agreements (MEAs);
- b) promoting the development of environmentally sound energy sources, in particular renewable energy;
- c) promoting energy efficiency programmes;

- d) implementing actions to mitigate and monitor impacts related to energy, industry and transport on the environment
- e) promoting measures of adaptation to climate change, with particular regard to water management and actions to combat desertification;
- f) promoting policies for protection of biodiversity;
- g) collaboration for protection of marine environment;
- h) promoting and initiating joint collaboration to address green-economy, green-jobs, green-technologies and low carbon economy.

The fields of cooperation identified can be enlarged to other areas upon approval by the Parties.

The implementation of every programme, initiative and project will be based on principles of impartiality, equality, reciprocity and common interest, taking into account the legal frameworks of each of the Parties and their international obligations.

Paragraph 2

Annex I to the present MoU establishes the framework of cooperation in the areas of energy and climate change and implementation of Nationally Appropriate Mitigation Actions, and constitutes integral part thereof.

Paragraph 3

The Parties may sign other Annexes elaborating specific forms of cooperation, that will become integral part of this MoU.

Paragraph 4

The Parties commit themselves to submit jointly project proposals to International Financial Institutions, such as, inter alia, the Global Environmental Facility (GEF), to finance the implementation and dissemination phase if they are not covered by the implementing subjects.

Paragraph 5

The Parties agree to set up a "Joint Committee" for the implementation of the present Memorandum, composed by three representatives of each Party.

The Italian Party will be represented by the Directorate for Sustainable Development and International Affairs of the Italian Ministry for Environment, Land and Sea.

The Iranian Party will be represented by the Department of Environment of the Islamic Republic of Iran.

The Joint Committee shall meet within three (3) months after the signature of the present Memorandum.

During its first meeting, the Joint Committee will detail the implementation of the present Memorandum of Understanding and will agree upon its tasks, rules and procedures as well as the frequency of the meetings.

Paragraph 6

This MoU shall not affect or prevent rights and obligations of the Parties to third Parties.

The implementation of the MoU shall be subject to the provisions of the national legislation of each Party and shall comply with all International Conventions and Protocols signed by the two Countries and with the obligations deriving to Italy from being part of the European Union.

Paragraph 7

The Parties agree that during the cooperation they will not undertake measures and activities that could be harmful to the reputation and interests of the other Party.

Paragraph 8

The Parties agree that all financial resources allocated by the Italian Ministry for the Environment Land and Sea to implement this MoU are not liable to tax, according to the 1958 legislation of the Islamic Republic of Iran.

Paragraph 9

Any disputes arising from interpretation and implementation of the MoU shall be solved by the Parties directly through diplomatic channels.

Paragraph 10

Each of the Parties may withdraw from the MoU and, in this case, its validity shall cease within three months from the reception of written notification of intention to withdraw.

Paragraph 11

Annexes to this MoU will be considered as its integral parts, unless the context otherwise requires, any reference to the annexes will be construed as a reference the MoU.

This MoU may be amended only by written request of either party, and written mutual agreement of the Parties.

Paragraph 12

The Memorandum comes into effect at the day of the signature. The Memorandum will remain effective for 3 years starting from the date of its signature.

Signed in ROME.....on 25.11.2014. in two original copies in Italian, Farsi and English languages which being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE ITALIAN PARTY

H.E Dr. GIAN LUCA GALLETTI
THE MINISTER FOR THE
ENVIRONMENT LAND AND SEA

**FOR THE IRANIAN
PARTY**

H.E Dr. MASSOUMEH EBTEKAR
VICE PRESIDENT AND HEAD OF
DEPARTMENT OF
ENVIRONMENT

ANNEX I

**TO THE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU)
ON "COOPERATION FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND
SUSTAINABLE DEVELOPMENT"**

BETWEEN

**THE MINISTRY FOR THE ENVIRONMENT LAND AND SEA OF THE
REPUBLIC OF ITALY**

AND

**THE DEPARTMENT OF ENVIRONMENT OF THE ISLAMIC
REPUBLIC OF IRAN**

FOR

***"COOPERATION IN THE AREA OF ENERGY AND CLIMATE CHANGE AND
IMPLEMENTATION OF NATIONALLY APPROPRIATE MITIGATION ACTIONS"***

**The Ministry for the Environment Land and Sea of the Republic of Italy and
The Department of Environment of the Islamic Republic of Iran,**

Hereinafter referred to as "the Parties",

IN THE FRAMEWORK OF the Memorandum of Understanding (MoU) between the Ministry for Environment Land and Sea of the Republic of Italy and the Department of Environment of the Islamic Republic of Iran on "*Cooperation for Environmental Protection and Sustainable Development*";

RECALLING that the e Republic of Italy and the Islamic Republic of Iran are Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change (hereinafter referred to as the "Convention" or the "UNFCCC") and the Kyoto Protocol (KP) to that Convention;

BEARING IN MIND that developing country Parties have been contributing to global mitigation efforts in several ways. The clean development mechanism (CDM) has been an important avenue of action for these countries to implement project activities that reduce emissions and, more recently, developing countries have agreed to implement *Nationally Appropriate Mitigation Actions* (NAMAs), with support from developed countries;

RECOGNIZING that developing country Parties are already contributing and will continue to contribute to a global mitigation effort in accordance with the principles and provisions of the Convention, and could enhance their mitigation actions, depending on provision of finance, technology and capacity-building support by developed country;

RECOGNIZING that social and economic development and poverty eradication are the first and overriding priorities of developing country Parties, and that the share of global emissions originating in developing countries will grow to meet their social and development needs;

CONSIDERING that, according to decision 1/CP.16, developing country Parties will take nationally appropriate mitigation actions in the context of sustainable development, supported and enabled by technology, financing and capacity-building, aimed at achieving a deviation in emissions relative to 'business as usual' emissions in 2020;

RECOGNIZING that cooperation in the field of NAMAs can be instrumental in mitigating greenhouse gas emissions on a global scale, and have a positive impact on community, social and economic development;

EXPRESSING the political will to develop a lasting process of co-operation on matters relating to climate change, in the light of the objectives and the principles of the Convention and the Kyoto Protocol, as amended by 1/CMP8, particularly with regard to the implementation of NAMAs;

CONSIDERING renewable energy and energy efficiency promotion, deployment and development as important priorities in order to achieve Greenhouse Gases (GHGs) emissions reduction and foster energy security and sustainable development.

Have agreed as follows:

Paragraph 1
General Objective

This Annex establishes the framework of co-operation between the competent Ministries of the Republic of Italy and the Islamic Republic of Iran in the areas of energy and climate change, by providing a forum for regular bilateral high-level consultations and exchange of information, by stimulating the development and implementation of NAMAs in Iran, according to decision 1/CP.16.

Paragraph 2
Contribution of both Parties

The Parties agree to cooperate on identification, submission and implementation of NAMAs.

Both Parties agree that they will observe the objectives and the principles of the Convention and the Kyoto Protocol, as amended by 1/CMP8, to facilitate the implementation of agreed outcome on NAMAs.

Paragraph 3
Contribution of the Italian Party

The Italian Party will provide technical assistance for the identification, submission and eventual implementation of NAMAs in Iran. In particular:

- identification of eligible sectors and NAMAs taking into account Iranian environmental priorities;
- capacity building and technology transfer for the implementation of identified NAMAs;
- capacity building to the Iranian Implementing Entity for the participation in the registry activity to record nationally appropriate mitigation actions;

- identification and assistance on nationally appropriate mitigation actions along with estimated costs and emission reductions potential.

Paragraph 4 Working Group

The Parties agree to establish a Working Group, composed by Italian and Iranian experts, for the identification, submission and eventual implementation NAMAs.

The Working Group will elaborate a work programme in order to create favourable conditions for technology transfer by Italian Government as well as private companies in order to implement the identified NAMAS.

The work programme may include activities aimed at raising the interest of Iranian and Italian Government as well as private companies in the identified NAMAS, in the form of a workshop and/or a public call for interest.

The work programme elaborated by the Working Group will be adopted by the Joint Committee, as defined in Art. 5 of the MoU on "Cooperation for Environmental Protection and Sustainable Development" of which this Annex constitutes integral part.

Paragraph 5 Cooperation in other areas of Climate Change and Energy

The Parties intend to strengthen cooperation in other areas of climate change, energy and sustainable development.

The Parties intend to develop joint projects and activities in the field of renewable energies and energy efficiency, aimed to providing sustainable energy services particularly to rural populations, setting up financial instruments and mechanisms for renewable energy promotion, strengthening policy frameworks and building stronger private sector infrastructure.

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU) SULLA
"COOPERAZIONE PER LA PROTEZIONE AMBIENTALE E LO
SVILUPPO SOSTENIBILE"**

TRA

**IL MINISTERO DELL'AMBIENTE E DELLA TUTELA DEL TERRITORIO
E DEL MARE DELLA REPUBBLICA ITALIANA**

E

**IL DIPARTIMENTO DELL'AMBIENTE DELLA REPUBBLICA
ISLAMICA DELL'IRAN**

**Il Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare della
Repubblica italiana e il Dipartimento dell'Ambiente della Repubblica Islamica
dell'Iran**

Definite in seguito "Parti",

IN CONSIDERAZIONE del diritto di ogni Stato di tutelare il proprio ambiente e di incrementare il razionale utilizzo delle risorse naturali,

TENUTO CONTO che la Repubblica Italiana e la Repubblica Islamica dell'Iran sono Parte della Convenzione Quadro delle Nazioni Unite sui Cambiamenti Climatici (UNFCCC) e del relativo Protocollo di Kyoto (KP), nonché dei principali Accordi Multilaterali sull'Ambiente,

CONSIDERATO che conformemente all'Articolo 50 della Costituzione della Repubblica Islamica dell'Iran la tutela dell'ambiente è ritenuta un dovere pubblico per salvaguardare la qualità della vita per le presenti e future generazioni.

AL FINE di prevenire e ridurre l'inquinamento ambientale e promuovere lo sviluppo sostenibile, conformemente ai principi del Summit Mondiale sullo Sviluppo Sostenibile del 2012,

RITENENDO necessario istituire una stretta cooperazione tra Stati che condividono comuni problemi ambientali,

Hanno raggiunto la presente intesa:

Paragrafo 1

Le Parti svilupperanno congiuntamente programmi, iniziative e progetti per la prevenzione e/o riduzione dell'inquinamento ambientale e per la conservazione dell'ambiente.

In particolare:

- a) Individuando soluzioni comuni finalizzate al miglioramento dello sviluppo sostenibile in accordo con gli Accordi Multilaterali sui Temi Ambientali (MEA);
- b) Promuovendo lo sviluppo di risorse energetiche eco-compatibili, in particolare delle energie rinnovabili;
- c) Promuovendo programmi di efficienza energetica;

- d) Implementando azioni per ridurre e monitorare gli impatti energetici dell'industria e dei trasporti sull'ambiente;
- e) Promuovendo misure di adattamento ai cambiamenti climatici, con particolare riguardo alla gestione delle acque e agli interventi per combattere la desertificazione;
- f) Promuovendo politiche per la protezione della biodiversità;
- g) Collaborando per la protezione dell'ambiente marino;
- h) Promuovendo e avviando collaborazioni congiunte in relazione all'economia verde, ai green-jobs, alle tecnologie verdi e all'economia a bassa emissione di carbonio;

I settori di cooperazione individuati possono essere ampliati ad altre aree previa approvazione delle Parti.

L'implementazione di ciascun programma, iniziativa e progetto si baserà sui principi di imparzialità, uguaglianza, reciprocità e comune interesse, tenendo conto del quadro normativo di ciascuna Parte e dei rispettivi obblighi internazionali.

Paragrafo 2

L'Annesso I al presente MoU stabilisce il quadro di cooperazione nelle aree dell'energia e dei cambiamenti climatici nonché l'attuazione degli idonei interventi nazionali per la riduzione delle emissioni, e costituisce parte integrante del presente MoU.

Paragrafo 3

Le Parti possono firmare altri Annessi per avviare specifiche forme di cooperazione, che diventeranno parte integrante del presente MoU.

Paragrafo 4

Le Parti si impegnano a presentare proposte di progetti congiunti alle Istituzioni Internazionali Finanziarie, come il Global Environmental Facility (GEF), per finanziare la fase di implementazione e diffusione nel caso che i soggetti deputati alla loro implementazione non dispongano dei mezzi necessari.

Paragrafo 5

Le Parti concordano di istituire un "Comitato Congiunto" per l'implementazione del presente Memorandum, composto da tre rappresentanti per ogni Parte.

La Parte italiana sarà rappresentata dalla Direzione per lo Sviluppo Sostenibile e gli Affari Internazionali del Ministero italiano dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare.

La Parte iraniana sarà rappresentata dal Dipartimento dell'Ambiente della Repubblica Islamica dell'Iran.

Il Comitato Congiunto dovrà riunirsi entro tre (3) mesi dalla firma del presente Memorandum.

Durante il suo primo incontro, il Comitato Congiunto specificherà nel dettaglio le modalità attuative del presente Memorandum of Understanding, concordando i compiti, le regole e le procedure, nonché la frequenza delle riunioni.

Paragrafo 6

Il presente MoU non condiziona, né inficia l'adempimento di diritti e obblighi delle Parti verso terze Parti.

L'implementazione del MoU dovrà essere soggetta alle disposizioni della legislazione nazionale di ciascuna Parte e sarà conforme a tutte le Convenzioni e Protocolli Internazionali siglati dai due Paesi e agli obblighi che derivano all'Italia dalla sua appartenenza all'Unione Europea.

Paragrafo 7

Le Parti concordano che nel corso della cooperazione non verranno intraprese misure e attività dannose alla reputazione e agli interessi dell'altra Parte.

Paragrafo 8

Le Parti concordano che tutte le risorse finanziarie allocate dal Ministero italiano dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare per implementare il presente MoU non sono soggette a tassazione, conformemente alla legislazione del 1958 della Repubblica Islamica dell'Iran.

Paragrafo 9

Qualsiasi controversia derivante dall'interpretazione e dall'implementazione del MoU viene risolta dalle Parti direttamente attraverso i canali diplomatici.

Paragrafo 10

Ciascuna Parte può recedere dal MoU, la cui validità cessa entro tre mesi dalla ricezione della notifica scritta dell'intenzione di recesso.

Paragrafo 11

Gli Annessi al presente MoU vengono considerati parte integrante, a meno che il contesto richieda altrimenti, ogni riferimento agli Annessi verrà inteso come riferimento al MoU.

Il presente MoU può essere emendato solo su richiesta scritta di una delle Parti e previo reciproco accordo scritto delle Parti.

Paragrafo 12

Il Memorandum entra in vigore il giorno della firma, Il MoU rimarrà in vigore per 3 anni dalla data della sua firma.

Firmato a ROMA..... il 25.11.2019 in due copie originali in lingua italiana, farsi ed inglese ugualmente autentiche. In caso di eventuali divergenze interpretative, prevarrà il testo in inglese.

PER LA PARTE ITALIANA

**S.E. DR GIAN LUCA ALLETTI
MINISTRO DELL'AMBIENTE
DELLA TUTELA DEL
TERRITORIO E DEL MARE**

PER LA PARTE IRANIANA

**S.E. DR.SSA MASSOUMEH
EBTEKAR
VICE PRESIDENTE E CAPO
DEL DIPARTIMENTO
DELL'AMBIENTE**

ANNESSO I
AI MEMORANDUM of UNDERSTANDING (MoU)
SULLA "COOPERAZIONE PER LA PROTEZIONE AMBIENTALE
E LO SVILUPPO SOSTENIBILE"
TRA
IL MINISTERO DELL'AMBIENTE DELLA TUTELA DEL TERRITORIO E
DEL MARE DELLA REPUBBLICA ITALIANA
E
IL DIPARTIMENTO DELL'AMBIENTE DELLA REPUBBLICA
ISLAMICA DELL'IRAN

per la
"COOPERAZIONE NEI SETTORI DELL'ENERGIA E DEL CAMBIAMENTO
CLIMATICO E PER L'IMPLEMENTAZIONE DEGLI IDONEI INTERVENTI
NAZIONALI DI MITIGAZIONE "

**Il Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare d'Italia, e
Il Dipartimento dell'Ambiente della Repubblica Islamica dell'Iran**

Definite in seguito "Parti",

NEL QUADRO DEL Memorandum of Understanding (MoU) tra il Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare della Repubblica italiana e il Dipartimento dell'Ambiente della Repubblica Islamica dell'Iran sulla *"Cooperazione per la Protezione Ambientale e lo Sviluppo Sostenibile"*;

TENUTO CONTO che la Repubblica Italiana e la Repubblica Islamica dell'Iran sono Parte della Convenzione Quadro delle Nazioni Unite sui Cambiamenti Climatici (di seguito definite "Convenzione" o "UNFCCC") e del relativo Protocollo di Kyoto (KP);

RICORDANDO che i Paesi Parte in via di Sviluppo stanno già contribuendo in vari modi agli sforzi di mitigazione globale. Il Meccanismo di Sviluppo Pulito (CDM) è stato un importante percorso d'azione per questi Paesi per l'attuazione di attività progettuali finalizzate alla riduzione delle emissioni e, più recentemente, i Paesi in via di sviluppo hanno deciso di implementare il *Nationally Appropriate Mitigation Actions* (NAMA), con il supporto dei Paesi sviluppati;

RICONOSCIUTO che i Paesi in via di sviluppo stanno già contribuendo e continueranno a contribuire agli sforzi per la mitigazione globale conformemente ai principi e alle disposizioni della Convenzione e potrebbero incrementare gli interventi avvalendosi del supporto finanziario, tecnologico e di capacity building dei Paesi Sviluppati;

RICONOSCIUTO che lo sviluppo sociale ed economico e la lotta alla povertà sono le prime preminenti priorità dei Paesi Parte in via di sviluppo, e che la quota delle emissioni globali nei Paesi in via di sviluppo crescerà per venire incontro ai loro bisogni sociali e di sviluppo;

CONSIDERATO che, conformemente alla decisione 1/CP16, i Paesi Parte in via di sviluppo adotteranno a livello nazionale adeguati interventi di mitigazione, nel contesto dello sviluppo sostenibile, supportati e resi possibili dalla tecnologia, dai finanziamenti e dal capacity-building, allo scopo di ottenere una riduzione delle emissioni verso un livello di emissioni "business as usual" nel 2020;

RICONOSCIUTO che la cooperazione nel campo dei NAMA può essere strumentale nella mitigazione delle emissioni dei gas serra su scala globale e avere un impatto positivo sulla comunità e sullo sviluppo economico e sociale;

ESPRIMENDO la volontà politica di sviluppare un processo duraturo di cooperazione sui temi afferenti ai cambiamenti climatici, alla luce degli obiettivi e dei principi della Convenzione e del Protocollo di Kyoto, come emendato dalla 1/CMP8, con particolare riguardo all'implementazione dei NAMA;

CONSIDERANDO le energie rinnovabili e la promozione dell'efficienza energetica, la sistemazione e lo sviluppo importanti priorità per conseguire la riduzione delle emissioni di Gas Serra (GHG) e incoraggiare la sicurezza energetica e lo sviluppo sostenibile.

Hanno concordato quanto segue:

Paragrafo 1 Obiettivo Generale

Questo Annesso stabilisce il quadro di cooperazione tra i Ministeri competenti della Repubblica Italiana e la Repubblica Islamica dell'Iran nei settori dell'energia e del cambiamento climatico, fornendo un forum di discussione per regolari consultazioni bilaterali di alto livello e scambio di informazioni, incoraggiando lo sviluppo e l'implementazione dei NAMA in Iran, secondo quanto previsto dalla decisione 1/CP16.

Paragrafo 2 Contributo degli Stati Parte

Le Parti concordano di cooperare per l'individuazione, presentazione e implementazione dei NAMA.

Entrambe le Parti concordano di osservare gli obiettivi e i principi della Convenzione e del Protocollo di Kyoto, come modificato dal 1/CMP8, per facilitare l'implementazione di quanto concordato in merito ai NAMA.

Paragrafo 3 Contributo della Parte Italiana

La Parte Italiana fornirà assistenza tecnica per l'individuazione, la presentazione e l'eventuale implementazione dei NAMA in Iran. In particolare:

- individuazione degli idonei settori e dei NAMA, tenendo conto delle priorità ambientali iraniane;
- trasferimento di capacity building e tecnologia per l'implementazione dei NAMA individuati;
- capacity building da fornire agli enti iraniani preposti all'implementazione per le attività di registrazione a fini documentali degli idonei interventi nazionali di mitigazione;

- individuazione e assistenza agli idonei interventi nazionali di mitigazione, congiuntamente alla stima dei costi e della potenziale riduzione delle emissioni.

Paragrafo 4 **Gruppo di Lavoro**

Le Parti concordano di istituire un Gruppo di Lavoro, composto da esperti iraniani e italiani, per l'individuazione, la presentazione e l'eventuale implementazione dei NAMA.

Il Working Group elaborerà un programma di lavoro per creare le condizioni favorevoli al trasferimento di tecnologia dal Governo Italiano, nonché dalle aziende private per l'implementazione dei NAMA individuati.

Il programma di lavoro può includere attività finalizzate ad accrescere l'interesse del Governo italiano ed iraniano, nonché delle aziende private nei NAMA individuati, avvalendosi di workshop e/o di un bando per la manifestazione di interesse.

Il programma di lavoro elaborato dal Gruppo di Lavoro sarà adottato dal Comitato Congiunto, come definito all'art.5 del MoU relativo alla "Cooperazione per la Protezione Ambientale e Sviluppo Sostenibile" di cui questo Allegato costituisce parte integrante.

Paragrafo 5 **Cooperazione nelle altre aree del Cambiamento Climatico e dell' Energia**

Le Parti intendono rafforzare la cooperazione in altre aree relative ai cambiamenti climatici, energia e sviluppo sostenibile.

Le Parti intendono sviluppare progetti e attività congiunti nel campo delle energie rinnovabili e dell'efficienza energetica, finalizzati a fornire servizi di energia sostenibile in particolare alle popolazioni rurali, creando strumenti e meccanismi finanziari per la promozione delle energie rinnovabili, per il rafforzamento del quadro normativo e la costruzione di migliori infrastrutture nel settore privato.

MOU یادداشت تفاهم)

میان

سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران

و

وزارت محیط زیست، زمین و دریای جمهوری ایتالیا

در خصوص

"همکاری برای حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار"

1393(2014)

سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران

و

وزارت محیط زیست، زمین و دریای جمهوری ایتالیا

نامیده می شوند؛ "طرف ها" که از این پس به عنوان
با عنایت به حق همه کشورها در حفاظت از محیط زیست خود برای تقویت
بهره برداری منطقی از منابع طبیعی،
با یادآوری عضویت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ایتالیا در
کنوانسیون چارچوبی سازمان ملل متحد در مورد تغییرات آب و هوا
(الحاقی به این کنوانسیون و همچنین KP) و پروتکل کیوتو (UNFCCC)
دیگر موافقت نامه های عمده چند جانبه زیست محیطی،
با احتساب اینکه در اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
حفاظت از محیط زیست به عنوان وظیفه عمومی به منظور حفظ و حراست
از کیفیت زندگی برای هر دو نسل حال و آینده تلقی شده است،
به منظور پیشگیری و کاهش آلودگی محیط زیست و ارتقای توسعه
پایدار، مطابق با اصول اجلاس جهانی توسعه پایدار 2012،
با درک ضرورت ایجاد همکاری نزدیک بین کشورها در زمینه مشکلات مشترک
زیست محیطی ،
به شرح زیر با هم به تفاهم رسیدند:

بند 1

طرفها به طور مشترک برنامه ها ، ابتکار ها و پروژه های
پیشگیری و / یا کاهش آلودگی محیط زیستی و حفاظت از محیط زیست را
ایجاد خواهند کرد.
بویژه در:

- الف) شناسایی راه حل های مشترک با هدف بهبود توسعه پایدار مطابق
(MEAs) موافقتنامه های چند جانبه محیط زیستی)
- ب) ارتقای توسعه منابع انرژی سازگار با محیط زیست، بویژه انرژی
های تجدید پذیر؛
- ج) ترویج برنامه های بهره وری انرژی؛
- د) اجرای اقداماتی برای کاهش و کنترل اثرات مربوط به انرژی، صنعت
و حمل و نقل بر محیط زیست؛
- ه) ترویج اقدامات برای انطباق با تغییرات آب و هوا، با توجه خاص
به مدیریت آب و اقدامات برای مقابله با بیابان زایی؛
- و) ترویج خط مشی های مناسب برای حفاظت از تنوع زیستی؛
- ز) همکاری برای حفاظت از محیط زیست دریایی؛

ج) ترویج و ابداع همکاری های مشترک برای دستیابی به اقتصاد سبز- اشتغال سبز - فناوری سبز و اقتصاد کم کربن.
زمینه های همکاری شناسایی شده را می توان با موافقت و پذیرش طرف ها به حوزه های دیگر تسری داد.
اجرای هر نوع برنامه، ابتکار و پروژه براساس اصول بی طرفی، برابری، روابط متقابل و منافع مشترک، با در نظر گرفتن چارچوب های حقوقی هر یک از امضا کنندگان و تعهدات بین المللی آنها خواهد بود.

بند 2

پیوست شماره یک این یادداشت تفاهم چارچوب همکاری در زمینه های انرژی و تغییرات آب و هوایی و اجرای اقدامات ملی متناسب برای کاهش انتشار گازهای گلخانه ای را به وجود می آورد و به منزله بخشی جدایی ناپذیر از یادداشت تفاهم است

بند 3

طرف ها ممکن است پیوست های دیگری در زمینه اشکال خاص همکاری امضا کنند که مکمل این یادداشت تفاهم خواهند بود.

بند 4

طرف ها متعهد می شوند در صورتی که برنامه های ناشی از این یادداشت تفاهم تحت پوشش نباشد، پروژه های پیشنهادی خود را برای دریافت حمایت مالی در مرحله اجرا و انتشار به طور مشترک به (آرایه نمایند. GEF موسسات مالی از قبیل تسهیلات جهانی محیط زیست)

بند 5

طرف ها موافقت می کنند یک "کمیته مشترک" برای اجرای یادداشت تفاهم حاضر متشکل از سه نماینده از هر طرف تشکیل دهند. مرکز امور بین الملل و کنوانسیون های سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران نمایندگی طرف ایرانی را به عهده خواهد داشت.
اداره کل توسعه پایدار و امور بین الملل وزارت محیط زیست، زمین و دریای ایتالیا نمایندگی طرف ایتالیایی را به عهده خواهد داشت.
کمیته مشترک سه ماه پس از امضای یادداشت تفاهم حاضر تشکیل جلسه خواهد داد.
کمیته مشترک طی اولین اجلاس خود جزئیات اجرای یادداشت تفاهم حاضر را تعیین نموده و در خصوص وظایف، اختیارات و رویه کاری خود از جمله تعداد و تواتر جلسات توافق خواهد کرد.

بند 6

این یادداشت تفاهم نسبت به حقوق و تعهدات هر یک از طرف ها در برابر طرف سوم تاثیرگذار نخواهد بود، یا از آن پیشگیری نمی نماید.
اجرای این یادداشت تفاهم منوط به تصویب آن از سوی مراجع ملی طرف ها بوده و با کلیه کنوانسیون های بین المللی و پروتکل هایی که دو طرف امضا کرده اند و ضوابط و مقررات ناشی از عضویت در اتحادیه اروپا هماهنگ خواهد بود.

بند 7

طرف‌ها موافقت می‌کنند در مدت زمان همکاری اقدامات یا اعمالی که با اعتبار و منافع طرف مقابل منافات داشته باشد مرتکب نخواهند شد.

بند 8

طرف‌ها موافقت می‌کنند مطابق قانون مصوب سال 1337 جمهوری اسلامی ایران کتبه منابع مالی اختصاص یافته برای اجرای این یادداشت تفاهم از سوی وزارت محیط زیست، زمین و دریای ایتالیا معاف از مالیات خواهد بود.

بند 9

هرگونه اختلاف یا تعارض ناشی از تفسیر یا اجرای این یادداشت تفاهم به طور مستقیم توسط طرف‌ها و از طریق کانال‌های دیپلماتیک حل و فصل خواهد شد.

بند 10

هریک از طرف‌ها می‌تواند از این یادداشت تفاهم کناره‌گیری نماید، در این صورت، اعتبار یادداشت تفاهم سه ماه پس از دریافت یادداشت کتبی طرف مقابل مبنی بر خروج از آن، متوقف خواهد شد.

بند 11

پیوست‌های این یادداشت تفاهم جزئی لاینفک آن تلقی خواهند شد، مگر اینکه متن چیز دیگری را متبادر نماید. هر نوع ارجاعی به پیوست‌ها به منزله رجوع به متن اصلی یادداشت تفاهم خواهد بود. انجام اصلاحات بر این یادداشت تفاهم صرفاً با ارایه درخواست کتبی هر یک از طرف‌ها و موافقت کتبی دو طرف میسر خواهد بود.

بند 12

این یادداشت تفاهم پس از امضا قابل اجرا خواهد بود. این یادداشت تفاهم از روز امضای آن به مدت سه سال معتبر خواهد بود.

این یادداشت تفاهم در تاریخ 1393/9/4 برابر با 2014/11/25 در کشور ایتالیا، شهر رم، در دو نسخه اصلی، به سه زبان فارسی، ایتالیایی و انگلیسی که حکم واحد خواهند داشت امضا شد. در صورت بروز هرگونه اختلاف در تفسیر، متن انگلیسی ملاک عمل خواهد بود.

از طرف جمهوری اسلامی ایران

از طرف ایتالیا

دکتر معصومه ابتکار

دکتر جیان لوکا گالتی

معاون رئیس جمهور و

وزیر محیط زیست، زمین و دریا

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

بیوست شماره یک
MoU به یادداشت تفاهم ()
در خصوص "همکاری برای حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار"
میان
سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران
و
وزارت محیط زیست، زمین و دریای جمهوری ایتالیا

برای
"همکاری در زمینه انرژی و تغییرات آب و هوا و اجرای اقدامات
ملی متناسب برای کاهش اثرات آن"

سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران
و
وزارت محیط زیست، زمین و دریای جمهوری ایتالیا،

از این پس "طرف ها" نامیده می شوند؛
امضا شده میان روسای MoU در چارچوب یادداشت تفاهم ()
ذیصلاح سازمان حفاظت محیط زیست جمهوری اسلامی ایران و
وزارت محیط زیست، زمین و آب جمهوری ایتالیا در خصوص
"همکاری برای حفاظت از محیط زیست و توسعه پایدار":
با یادآوری عضویت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ایتالیا
در کنوانسیون چارچوبی سازمان ملل متحد در مورد
UNFCCC تغییرات آب و هوا (پس از این کنوانسیون با
) اخفاقی به این KP نامیده می شود) و پروتکل کیوتو ()
کنوانسیون:
با در نظر گرفتن اینکه اعضای کشورهای در حال توسعه به
چند شیوه به اقدامات جهانی برای کاهش اثرات تغییرات
(مسیر CDM آب و هوا کمک کرده اند. سازوکار توسعه پاک)
مهمی برای اقدامات این کشورها در خصوص اجرای پروژه
هایی بوده است که انتشار اثرات تغییرات آب و هوا را
کاهش می دهند، و اخیراً هم کشورهای در حال توسعه برای
اجرای اقدامات ملی متناسب برای کاهش اثرات تغییرات آب

۱) با پشتیبانی کشورهای توسعه یافته NAMAs و هوا موافقت نموده اند:

با شناخت ایندکس اعضای کشورهای در حال توسعه مطابق با اصول و مقررات کنوانسیون، تا کنون با اقدامات و تلاش های جهانی برای کاهش اثرات تغییرات آب و هوا همراهی کرده و به همراهی خود ادامه خواهند داد، و می توانند اقدامات کاهش خود را منوط به تامین مالی، فناوری و حمایت های ظرفیت سازی کشورهای پیشرفته افزایش دهند:

با شناخت ایندکس توسعه اجتمایی و اقتصادی و فقر زدایی اولین و مهمترین الویت های اعضای کشورهای در حال توسعه می باشد، و ایندکس سهم انتشار جهانی با منشاء کشورهای در حال توسعه برای برآورده کردن نیازهای اجتماعی و توسعه ای آنها رشد خواهد یافت:

اعضای CP16/1 در نظر گرفتند **اینکه** مطابق تصمیم شماره کشورهای در حال توسعه اقدامات ملی و متناسب کاهش انتشار در قالب توسعه پایدار، که از لحاظ فناوری، مالی و ظرفیت سازی حمایت و توانمند شده اند، با هدف دستیابی به نوعی انحراف در انتشار گازهای گلخانه ای "تحت سناریو کل (طبق روال) در سال 2020 :

ایزازی برای NAMAs **با شناخت ایندکس** همکاری در زمینه کاهش انتشار گازهای گلخانه ای در مقیاس جهانی خواهد بود، و اثرات مثبتی بر جامعه و توسعه اجتماعی و اقتصادی خواهد داشت:

با تاکید بر وجود اراده سیاسی برای توسعه یک فرآیند همکاری طولانی مدت در خصوص موضوعات مرتبط با تغییرات آب و هوا، در پرتو اهداف و اصول کنوانسیون و پروتکل مانظور که در تصمیم NAMAs کیوتو، که با عنایت به اجرای مورد اصلاح قرار گرفت: CMP8/1 شماره

باز در نظر گرفتند ترویج بهره مندی و توسعه انرژی تجدید پذیر و بهره وری انرژی به عنوان الویت های مهم برای دستیابی به کاهش انتشار گازهای گلخانه ای و تقویت امنیت انرژی و توسعه پایدار.

بند 1

اهداف کلی

این پیوست چارچوب همکاری میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ایتالیا را در زمینه های انرژی و تغییرات آب و هوا، با فراهم کردن اجلاسی برای مشورت های منظم دوجانبه در سطح عالی رتبه و تبادل اطلاعات از طریق در ایران مطابق تصمیم NAMAs شبیه سازی تدوین و اجرای به وجود می آورد. CP16/1 شماره

بند 2

مساعده های طرف ها

طرف ها موافقت می کنند در خصوص شناسایی، آرایه و اجرای مفاد همکاری کنند. **NAMAS**

طرف ها موافقت می کنند در تسهیل اجرای نتایج مورد بر اهداف و اصول کنوانسیون و **NAMAS** موافقت در مورد مفاد مورد اصلاح قرار گرفت، **1/CMP8** پروتکل کیوتو که در تصمیم شماره را رعایت نمایند.

بند 3

مساعادت طرف ایتالیایی

طرف ایتالیایی کمک های فنی برای شناسایی، آرایه و سپس اجرای در ایران را فراهم خواهد کرد. به ویژه در زمینه **NAMAS** مفاد های ذیل:

- شناسایی بخش های واجد شرایط و توجه به الویت های زیست محیطی ایران؛

- ظرفیت سازی و انتقال فناوری برای اجرای موارد

در ایران: **NAMAS** شناسایی شده

- ظرفیت سازی و ثبت فعالیت ها و اقدامات ملی متناسب کاهش انتشار گازهای گلخانه ای؛

- شناسایی و مساعادت نسبت به اقدامات ملی متناسب

کاهش به همراه هزینه های تخمینی و توانایی های بالقوه کاهش انتشار،

بند 4

گروه کاری

طرف ها موافقت می کنند یک "گروه کاری" متشکل از کارشناسان ایرانی و ایتالیایی، برای شناسایی، آرایه و سپس اجرای مفاد تشکیل دهند. **NAMAS**

این کار گروه یک برنامه کاری برای ایجاد شرایط

دخواه در خصوص انتقال فناوری از سوی دولت ایتالیا و نیز به **NAMAS** شرکت های خصوصی به منظور اجرای مفاد شناخته شده وجود می آورد.

برنامه کاری ممکن است شامل اقداماتی با هدف جلب

توجه دولت های ایران و ایتالیا و نیز شرکت های خصوصی در

به شکل کارگاه و یا فراخوان **NAMAS** زمینه مفاد شناخته شده عمومی باشد.

برنامه کاری تهیه شده توسط گروه کاری از سوی کمیته

مشترک به شکلی که در بند 5 یادداشت تفاهم در خصوص "همکاری

برای حفاظت محیط زیست و توسعه پایدار" بیان شده است و این پیوست جزء لاینفک آن است، مورد پذیرش قرار خواهد گرفت.

بند 5

همکاری در دیگر زمینه های تغییرات آب و هوا و انرژی

طرف ها علاقمند به تقویت همکاری ها در دیگر زمینه

های تغییرات آب و هوا، انرژی و توسعه پایدار هستند.

طرف ها علاقمند به توسعه فعالیت ها و پروژه های مشترک در زمینه انرژی های تجدید پذیر و بهره وری انرژی، با هدف فراهم کردن خدمات انرژی پایدار، به ویژه برای جمعیت های مناطق روستایی، و ایجاد ابزارها و سازوکارهای مالی برای ترویج و ارتقای انرژی های تجدید پذیر و تقویت چارچوب های خط مشی گذاری و ایجاد زیرساخت های بخش خصوصی قوی تر می باشند.